DOMSTOLENS DOM (femte afdeling)
4. juni 1985 *

I sag 117/84

angående en anmodning, som Cour du travail de Mons i medfør af EØF-traktatens artikel 177 har indgivet til Domstolen for i den for nævnte ret verserende sag

Office national des pensions pour travailleurs salariés (ONPTS)

mod

Salvatore Ruzzu

at opnå en præjudiciel afgørelse vedrørende fortolkningen af EØF-traktatens artikel 51, af artikel 12 og artikel 46 i Rådets forordning nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet (EFT 1971 II, s. 366), samt af Rådets forordning nr. 574/72 af 21. marts 1972 om regler til gennemførelse af forordning nr. 1408/71 (EFT 1972 I, s. 149),

har

DOMSTOLEN (femte afdeling)

sammensat af afdelingsformanden O. Due, dommerne C. Kakouris, U. Everling, Y. Galmot og R. Joliet,

generaladvokat: M. Darmon
justitssekretær: fuldmægtig D. Louterman

efter at der er afgivet indlæg af:

— appellanten i hovedsagen ved vicekontorchef A. Marcel og J. Peltot som befuldmægtiget,

— indstævnte i hovedsagen ved fagforeningsrepræsentant D. Rossini,

* Processprog: Fransk.

— Kommissionen for De europæiske Fællesskaber ved M. Beschel, Kommissionens juridiske tjeneste, bistået af advokat F. Herbert, Bruxelles,

— Den italienske Republiks regering ved avvocato dello Stato P. G. Ferri,

— den belgiske regering ved P. Mainil, statssekretær for pensionsanliggender, og G. Perl som befuldmægtiget,

og efter at generaladvokaten har fremsat forslag til afgørelse den 5. marts 1985,

afsagt følgende

DOM

(»Sagsfremstillingen« udelades)

Præmisser

1 Ved dom af 2. maj 1984, indgået til Domstolen den 7. maj s.å., har Cour du travail de Mons i medfør af EØF-traktatens artikel 177 forelagt Domstolen et præjudicielt spørgsmål vedrørende fortolkningen af artikel 12 og artikel 46 i Rådets forordning nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet (EFT 1971 II, s. 366), samt af Rådets forordning nr. 574/72 af 21. marts 1972 om regler til gennemførelse af forordning nr. 1408/71 (EFT 1972 I, s. 149).

2 Spørgsmålet er blevet rejst under en sag vedrørende en afgørelse fra Office national des pensions pour travailleurs salariés (ONPTS) om ikke at tilkende den tidligere italienske minearbejder Salvatore Ruzzu fuld pension på grundlag af en beskæftigelsesperiode på 30/30 med den begrundelse, at han modtog en delpension på grundlag af beskæftigelsesperioder tilbagelagt i Italien.

3 Det fremgår af de fra den nationale ret oversendte aktstykker, at en minearbejder, som i 25 år har været beskæftiget under jorden, har ret til fuld pension på

grundlag af en beskæftigelsesperiode på 30/30, jfr. artikel 10, stk. 2, 1°, i arrêté royal belge nr. 50 af 24. oktober 1967, som ændret den 1. april 1975. De fem supplerende teoretiske arbejdsår, som han tillægges, er ikke tidsbestemte. ONPTS fulgte imidlertid den praksis at nedsætte antallet af de teoretiske arbejdsår med de i en anden stat faktisk tilbagelagte arbejdsår. Denne praksis havde hjemmel i en lov af 10. februar 1981, som trådte i kraft med tilbagevirkende gyldighed fra 1. januar 1981, hvorefter det antal supplerende teoretiske år, som en minearbejder tillægges, nedsættes med det antal år, for hvilke han kan gøre krav på en alderspension i medfør af en anden belgisk ordning, dog ikke ordningen for selvstændige erhvervsdrivende, eller i medfør af en ordning i et andet land.

4 Inden Salvatore Ruzzu i perioden 1952-1969 var beskæftiget i Belgien som minearbejder med beskæftigelse under jorden, havde han arbejdet som lønmodtager i Italien. Fra 1969 til 31. oktober 1977 oppebar han invalidepension i sin egenskab af minearbejder beskæftiget under jorden. Da sidstnævnte periode ifølge belgisk lov ligestilles med en periode med faktisk beskæftigelse, kunne Ruzzu godtgøre at have været beskæftiget i 25 år. Siden 1. november 1977 har han modtaget alderspension. Ved 2afgørelse af 6. februar 1981 fastslog ONPTS, at Ruzzu kunne anses for at have tilbagelagt en beskæftigelsesperiode på 30 år, jfr. artikel 10, stk. 2, 1°, i ovennævnte arrêté royal belge nr. 50, og derfor havde krav på fuld pension, som ifølge fast praksis nedsattes med 4/30 svarende til fire teoretiske arbejdsår, idet det anførtes, at dette antal år faldt sammen med en tilsvarende periode med faktisk beskæftigelse i Italien.

5 ONPTS' afgørelse blev indbragt for de kompetente nationale domstole. Cour du travail de Mons, som skulle afgøre tvisten, fandt, at loven af 10. februar 1981 kunne anvendes allerede fra 1. januar 1981. Cour du travail rejste imidlertid spørgsmålet, om den i loven hjemlede nedsættelse var forenelig med fællesskabsretten, når henses til Domstolens praksis, navnlig dommen af 2. juli 1981 (Celestre, 116, 117, 119, 120 og 121/80, Sml. 1981, s. 1737). Følgelig har Cour du travail de Mons forelagt Domstolen følgende præjudicielle spørgsmål:

»Såfremt der ifølge en bestemmelse i en medlemsstats lovgivning skal ske en nedsættelse af de tillægsforsikringsperioder, som lægges til grund alene i henhold til denne lovgivning og uden mulighed for forholdsmæssig beregning (lovgivning af A-typen), med det antal år (som ikke er sammenfaldende med de forudgående perioder), for hvilke arbejdstageren i en anden medlemsstat ifølge fællesskabsreglerne kan gøre krav på invalidepension (lovgivning af B-typen), skal Rom-traktatens artikel 51 og fællesskabsforordningerne nr. 1408/71 — navnlig artikel 12 og

artikel 46 — og nr. 574/72 da fortolkes således, at den nævnte lovbestemmelse er forenelig med traktatens formål og forordningsbestemmelserne, når nedsættelsen medfører en reduktion af den alderspension, som arbejdstageren har ret til alene i medfør af national lovgivning (lovgivning af A-typen), fordi han oppebærer en forholdsmæssig beregnet invalidepension i en anden medlemsstat (lovgivning af B-typen)? Det er væsentligt at fastslå, at de to ydelser må anses for at være af samme art (Celestre-sagen), og at den nedsættelse, som bestemmelsen indebærer, er en nedsættelse af den alderspension, som er erhvervet, fordi fællesskabsretten ikke anvendes (jfr. Jerzak-sagen). Vil et bekræftende svar indebære, at den vandrende arbejdstager mister en tillægsforsikringsperiode i medlemsstaten med lovgivning af A-typen, samt at anvendelsen, jfr. artikel 12, stk. 2, i forordning nr. 1408/71, af et forbud mod dobbeltydelser også er begrundet, hvis den ydelse, som skal nedsættes, er erhvervet alene i henhold til national lovgivning (A-typen)?«

6 Det af Cour du travail de Mons forelagte spørgsmål vedrører fortolkningen af fællesskabsretten, idet det i det væsentlige ønskes afgjort, om en national regel, hvorefter de supplerende teoretiske arbejdsår, som kan tillægges arbejdstageren, nedsættes med det antal år, for hvilke arbejdstageren har ret til pension i en anden medlemsstat, kan anses for en reduktionsklausul, jfr. artikel 12, stk. 2, i forordning nr. 1408/71, som ifølge bestemmelsens sidste punktum ikke finder anvendelse ved fastsættelse af pensionens størrelse i overensstemmelse med forordningens artikel 46, stk. 1.

7 ONPTS har gjort gældende, at artikel 12, stk. 2, i Rådets forordning nr. 1408/71 ikke kan påberåbes i forbindelse med fastættelse af en ydelse i henhold til forordningens artikel 46, stk. 1. Artikel 12 har overskriften »forbud mod dobbeltydelser«, hvorimod artikel 46, stk. 1, ifølge ONPTS bemyndiger den enkelte medlemsstat til at fastsætte de forsikrings- eller bopælsperioder, der ifølge den nationale lovgivning skal lægges til grund. Den nationale lovgivers kompetence til at fastsætte forsikringsperioderne bekræftes yderligere af artikel 1, litra r), i forordning nr. 1408/71. Efter ONPTS' opfattelse vedrører artikel 12, stk. 2, i forordning nr. 1408/71 udelukkende ydelser og ikke forsikringsperioder. Heraf følger, at det ved anvendelsen af artikel 46, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 ikke er muligt at tilsidesætte en national regel, hvorefter de supplerende teoretiske arbejdsår, som kan tillægges en arbejdstager, nedsættes med det antal år, for hvilke han har ret til pension i en anden medlemsstat.

8 Ruzzu har anført, at tvisten skal afgøres på grundlag af en fortolkning af artikel 12, stk. 1, og ikke af artikel 12, stk. 2, i forordning nr. 1408/71. Han har heraf udledt, at den belgiske pension ikke kan nedsættes i henhold til denne bestemmelse, da der ikke i den foreliggende sag er tale om sammenfald af forsikringsperioder, jfr. artikel 12, stk. 1.

9 Kommissionen har gjort gældende, at en national regel, hvorefter de supplerende teoretiske arbejdsår, som kan tillægges arbejdstageren, nedsættes med det antal år, for hvilke arbejdstageren har ret til pension i en anden medlemsstat, kan anses for en reduktionsklausul, jfr. artikel 12, stk. 2, i forordning nr. 1408/71, som ifølge bestemmelsens sidste punktum ikke finder anvendelse ved fastsættelse af pensionens størrelse i overensstemmelse med forordningens artikel 46, stk. 1.

10 Den belgiske regering har anført, at det under ingen omstændigheder kan hævdes, at loven af 10. februar 1981 indeholder en reduktionsklausul, jfr. artikel 12, stk. 2, i forordning nr. 1408/71. Ifølge regeringen fastsætter loven simpelt hen betingelserne for at tage de forsikringsperioder i betragtning, som en arbejdstager har tilbagelagt, for således at bestemme hans pensionsret. Ifølge det forelagte spørgsmål er der således tale om at afgøre en tvist, som udelukkende henhører under national ret.

11 Ifølge den italienske regering kan det udledes af konklusionen i ovennævnte dom af 2. juli 1981 (Celestre), at artikel 12, stk. 2, i forordning nr. 1408/71 udelukker, at der ved fastsættelsen af en pension, som udbetales i medfør af forordningens artikel 46, stk. 1, anvendes en national regel, som nedsætter de supplerende teoretiske arbejdsår med det antal forsikringsår, der er tilbagelagt i en anden medlemsstat.

12 Det bemærkes først, at størrelsen af pensionen for en arbejdstager, som har været omfattet af flere medlemsstaters lovgivning, i den medlemsstat, hvor »de ... foreskrevne betingelser for erhvervelse af ret til ydelser er opfyldt, uden at bestemmelserne i artikel 45 ... behøver at bringes i anvendelse«, skal fastsættes i overensstemmelse med bestemmelserne i artikel 46, stk. 1.

13 Domstolen har således fastslået i ovennævnte dom af 2. juli 1981 (Celestre), at det, »hvad angår anvendelsen af artikel 46 i forordning nr. 1408/71 ... fremgår af forordningens artikel 12, stk. 2, sidste punktum, at bestemmelserne i den nationale lovgivning om, at en ydelse skal nedsættes, stilles i bero eller bortfalde, ikke finder

anvendelse. Heraf følger, at det i artikel 46, stk. 1, omhandlede beløb er det beløb, som arbejdstageren ville have ret til i medfør af national lovgivning, såfremt han ikke oppebar pension i henhold til lovgivningen i en anden medlemsstat.«

14 Det fremgår af førnævnte dom, at størrelsen af en vandrende arbejdstagers pension ifølge artikel 12, stk. 2, og artikel 46, stk. 1, i forordning nr. 1408/71 skal fastsættes i henhold til den gældende nationale lovgivning, uanset den ret til pension, som kan følge af en hvilken som helst anden medlemsstats lovgivning.

15 Den omstændighed, at nedsættelsen af de supplerende teoretiske arbejdsår, som arbejdsgiveren kan tillægges, med det antal år, for hvilke han har ret til en pension i en anden medlemsstat, nu skal ske på nationalt plan på grundlag af en lovbestemmelse og ikke længere på grundlag af en simpel administrativ praksis, kan ikke ændre dette resultat.

16 Det af den nationale ret forelagte spørgsmål må derfor besvares med, at en national regel om, at de supplerende teoretiske arbejdsår, som tildeles en arbejdstager, nedsættes med det antal år, for hvilke arbejdstageren har ret til pension i en anden medlemsstat, er en reduktionsklausul, jfr. artikel 12, stk. 2, i Rådets forordning nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet. En sådan klausul kan ifølge denne bestemmelses sidste punktum ikke finde anvendelse ved fastsættelse af pensioner i overensstemmelse med forordningens artikel 46, stk. 1.

Sagens omkostninger

17 De udgifter, der er afholdt af den belgiske regering, den italienske regering og Kommissionen for De europæiske Fællesskaber, som har afgivet indlæg for Domstolen, kan ikke godtgøres. Da sagens behandling i forhold til hovedsagens parter udgør et led i den sag, der verserer for den nationale ret, tilkommer det denne at træffe afgørelse om sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

kender

DOMSTOLEN (femte afdeling)

vedrørende det spørgsmål, der er forelagt den af Cour du travail de Mons ved dom af 2. maj 1984, for ret:

En national regel om, at de supplerende teoretiske arbejdsår, som tildeles en arbejdstager, nedsættes med det antal år, for hvilke arbejdstageren har ret til pension i en anden ,medlemsstat, er en reduktionsklausul, jfr. artikel 12, stk. 2, i Rådets forordning nr. 1408/71 af 14. juni 1971 om anvendelse af de sociale sikringsordninger på arbejdstagere og deres familiemedlemmer, der flytter inden for Fællesskabet. En sådan klausul kan ifølge denne bestemmelses sidste punktum ikke finde anvendelse ved fastsættelse af pensioner i overensstemmelse med forordningens artikel 46, stk. 1.

Due Kakouris

Everling Galmot Joliet

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 4. juni 1985.

P. Heim
Justitssekretær

O. Due
Formand for femte afdeling